

תולדות המחבר וצוק"ל

יראתי בפצותי שיח להתחיל קטונתי מעש לכן אזחיל יוצרי הבינני ואמצני מרפיון וחיל ביטויי יומתק כצוף נחיל יסתער לבי בקרבי בעת אתחיל, לתאר פני צדיק נורא ודחיל ה"ה מו"ז הרה"צ הק' מוהר"ר משה דוד אשכנזי וצוקלה"ה אבדק"ק טאלטשווא יע"א ולבסוף ימיו אב"ד למקהלות האשכנזים בעיה"ק צפת תו"ב. גודל צדקתו, קדושתו וגאונותו, אין במושגינו כלל לתאר ולשער, אבל איתא בחז"ל, יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים ושמעתי לפרש בשם אחד מהצדיקים נ"ע יפה שיחתן של עבדי אבות, שטוב לשוחח מהעבדות של האבות, מתורתן של בנים, וזה נעשה תורה בשביל הבנים, ללמוד מהם האידך היו עובדים את הבורא ית"ש בכל נפשם ובכל מאדם ובכל כוחם במסירת נפש ממש בכל רגע ורגע, והיינו שהאדם יאמר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, וכן הוא הענין בצדיקים מהדורות הקודמים נ"ע, אשר כל תנועה ועשייה שלהם היא לימוד לנו להראות האידך להגיע לידי קיום חובת האדם בעולמו, לא במופתים ולא ברעש כי אם ברוח, האידך פחדו על כל תג ותג וכו' וכו' ביראה עילאה, והאידך מסרו נפשם להמית עצמם באהלה של תורה, וכמו שמובא בספרי תלמידי הבעש"ט נ"ע, שהיו מקפידים על הדפסת ספר שבחי בעש"ט כי העיקר הלימוד מהצדיקים הוא מתורתם ועבודתם, וכמו שפי' רש"י, בפסוק אלה תולדות נח, ללמדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים, כי בזה מלמדים את הבאים אחריהם, וכל הלומד את בן חברו תורה כאילו ילדו, וזה מוסיף להם תולדות ע"י לימוד ממעשיהם לשמור ולעשות, ואפילו דברים שנראים לעינינו פשוט בלא שום ענין מיוחד, כגון דרך החיים יום יומי הוא ג"כ שולחן ערוך עבורנו, כמו שמצינו כמה פעמים בדברי רז"ל, שמובאים שאלות שנשאלו בבית המדרש עם כל הפרטים האידך היו יושבים ואיפוא הי' נמצאים וכדו', אפילו דברים שאינם נוגעים כלל לענין הנשאל שמה, ואע"פ שלפנינו הדבר נראה פשוט ואין בזה שום ענין מיוחד, זה הוא מחמת קוטן שכלנו ומך ערכנו אשר אין אנו משיגים את עמקותם, אבל בוודאי הם לא היו מזויזים ידם מימין לשמאל בלי לייחד יחודים עבור הבורא ית"ש בדחילו ורחימו, ע"כ אפילו דבר הנראה לעינינו הכי פשוט צריכין לחזור על זה, אולי יאיר ה' עינינו, ובפרט כשיבוא תשבי ויתגלה האור הגנוז, אז נזכה להבין ולראות בהגלות תפארתם. כמו שראיתי מובא בשם הרה"ק מרוזין זי"ע, שאמר על מה דאיתא שבבוא משיח צדקינו תתגלה תורה חדשה לישראל, והלא הוא מן הי"ג עיקרים שזאת התורה לא תהא מוחלפת, רק הפי' הוא שהמשיח יאמר פי' כה עמוק בתורה"ק, עד שהפירושים שהיו הכי עמוקים לפי השגתינו, יהיו כאין וכאפס בטלין נגדו ויתראה כתורה חדשה, אבל באמת היא זאת התורה.

מו"ז המחבר וצוק"ל נולד בשנת תקל"ד ברוזל לאביו הגאון מוהר"ר אשר אנשיל שהי' אב"ד שם ואח"כ עבר למלא מקום אביו בלבוב והי' מגדולי ומנהיגי וועד ד' ארצות, בן הרב התריף והגדול בדורו מו"ה משה אשכנזי מו"ץ ור"מ דק"ק לבוב, בן הרב הגאון

מוהר"ר מרדכי ראש מדינה מטיסמעניץ, בן הרב הגדול מוהר"ר משה אבדק"ק טורבין, בן הרב הגאון מוהר"ר שמואל אב"ד פודהייץ, נכד הגאון מוהר"ר שכנא אב"ד וויען, נכד הרב הגאון מוהר"ר שלום שכנא אבדק"ק לובלין, חותן הרמ"א, ולמעלה בקודש מגזע אראלים ותרשישים, כמו שמו"ז המחבר, אמר על עצמו שהי' לו כתב יחוס בן אחר בן כ"ח דורות כולם בעלי רוח"ק, שם משפחת אמו לא ידוע גם שם חותנו, ואצטט כאן קצת מה שלקטתי מפי סופרים וספרים מה שידוע על יחוס ושורש המשפחה. זקינו הגאון מוהר"ר מרדכי ראש מדינה מטיסמעניץ, הי' חתן הגאון מוהר"ר שמואל, בן הגאון מוהר"ר אברהם ראש מדינה, חתן הגאון מוהר"ר משה, בן הגאון מוהר"ר שלמה בעל המגיני שלמה, נכד המהרש"ל, ומאצאי הט"ז. זקינו הגאון מוהר"ר שמואל אב"ד פודהייץ הנ"ל, הי' חתן הגאון מוהר"ר ישראל משולם זלמן אשכנזי אבדק"ק קוניץ, בן הגאון מוהר"ר דוד אשכנזי אבדק"ק יארטשוב, בן רבינו הגאון והגדול בדורו מוהר"ר צבי אשכנזי אבדק"ק אה"ו בעל חכם צבי, שהי' נכד הגאון מוהר"ר אליהו בעל שם אבדק"ק חעלמא, וכתוב בתשו' חכם צבי סי' צ"ג, נסתפקתי אדם הנוצר ע"י ספר יצירה כאותו שאמרו על זקני הגאון מוהר"ר אליהו אבדק"ק חעלם מי מצטרף לעשרה וכו'. זקינו הגאון בעל חכם צבי הנ"ל, הי' חתן הגאון מוהר"ר משלם זלמן מירלש אבדק"ק האמבורג, בן הגאון מוהר"ר יעקב דוד גיימארק מירלש, בן הגאון מוהר"ר נפתלי הירש אבדק"ק פולדא, בן הגאון מוהר"ר יעקב קאפיל הלוי אבדק"ק גיימארק, בן הגאון מוהר"ר אהרן הלוי העליר אבדק"ק וואלירשטיין, חתן רבינו הגאון הגדול מוהר"ר יום טוב ליפמאן הלוי העליר בעל תוס' יו"ט. זקינו הגאון מוהר"ר יעקב דוד גיימארק מירלש הנ"ל, הי' חתן הגאון מוהר"ר יצחק מאיר פרענקל אבדק"ק פינסק וואלקווא, בן הגאון מוהר"ר יונה תאומים פרענקל אבדק"ק ניקלשבורג בעל קקיון דיונה, חתן הגאון מוהר"ר מאיר וואהל קאצינעלענבוגין אבדק"ק בריסק, בן המלך מוהר"ר שאול וואהל שהי' מלך בפולין לילה אחת, בן הגאון מוהר"ר שמואל יודא אבדק"ק וויניציאה, בן הגאון מוהר"ר מאיר אבדק"ק פאדובה בעל מהר"ם פדווא, בן הגאון מוהר"ר יצחק, חתן הגאון מוהר"ר יחיאל לוריא אבדק"ק בריסק, בן הגאון מוהר"ר אהרן אבדק"ק היילברון ומדינת עלזאס, בן הגאון מוהר"ר נתנאל אבדק"ק באנטיכי, נכד הריב"ז, חתן רש"י הק'. זקינו הגאון מוהר"ר פדווא הנ"ל, הי' חתן הגאון מוהר"ר אברהם מינץ אבדק"ק פאדובה, בן הגאון מוהר"ר יהודא מינץ בעל שו"ת מהר"י מינץ. זקינו הגאון מוהר"ר מאיר וואהל אבדק"ק בריסק הנ"ל, הי' חתן הגאון מוהר"ר פנחס הלוי הורוויץ אבדק"ק פולדא, שהעיר עליו המקובל מוהר"ר ישראל סרוק, מגורי תלמידי האר"י ז"ל, שנשמתו היתה מנשמת התנא ר' פנחס בן יאיר, הוא הי' ממשפחת הורוויץ, שיש להם כתב יחוס בן אחר בן מרבינו זרחי' הלוי בעל המאור, שהוא הי' בן אחר בן לשמואל הנביא.

אודות ימי נעוריו של מו"ז המחבר לא ידוע לי הרבה. בשנת תקע"ג כשהי' עוד בגיל צעיר בן כ"ט שנה נתקבל לאב"ד בק"ק טאלטשווא והעמיד שם תלמידים הרבה. חזו מאן קמסהיד עליה הנהו תרי צנתרי דדהבא גדולי ומאורי דורו, ה"ה הגאון המפורסם מוהר"ר יעקב מליסא בעל חוות דעת, אשר כתב עליו בשנת תקפ"ג בעוד המחבר בן ט"ל שנה, בהסכמתו לספרו תולדות אדם על הש"ס, וזל"ק: הנה יש שלוחה אלי פלפול נעים וכו' ואף כי ידענא

בנפשאי כי ערכי ערך קטן וכו' והאי גברא לא צריך לדידי ולדכוותי אך רצונו של אדם זהו כבודו ואין מסרבין לגדול. גם הגאון המפורסם מוהר"ר יעקב אורנשטיין בעל ישועות יעקב, כתב בזה"ל: הן הראה לפני כבוד ידידי מנעורי הרב המאור הגדול חריף ובקי מפורסם מוהר"ר משה דוד וכו'. כמו כן חכמי הספרדים גדולי ומאורי ישראל בעיה"ק צפת, תיארו בהסכמתם לספרו באר שבע על התורה את גודל מדרגותיו, ובפרט בענין לימוד מתוך הדחק, לתאר קצת את דחקותו, די לרשום מה שראיתי מובא בשם כ"ק הרה"צ אדמו"ר מקלוצנבורג שליט"א, שבעת הגיע זקינו הייטב לב לפרק האיש מקדש עת למד אצל זקינו בעל ישמח משה, הציעו לו נכבדות עם גדולי התורה והיחוס, והי' אחד מנכבדי עיר אוהעל שרצה ליקח אותו לחתן לבתו, וליתן נדוניא בסך שלשים אלף זהובים, ונתגלגלו הדברים מאת הקב"ה המסבב כל הסיבות, ובא באותו זמן סוחר מעיר טאלטשווא להסתופף בצל קדשו של הישמח משה, ושאל אותו הישמח משה אודות שלום זקניו הרהגה"צ אבדק"ק טאלטשווא, ונזכר הסוחר ואמר שיש להרהגה"צ מטאלטשווא בת, ותיכף הציע הדבר לפני הישמח משה, ואמר שישתדל שאבי הכלה יתן אלפיים זהובים, וכשמוע הישמח משה את הדבר וויתר על כל השידוכים, אע"פ ששלשים אלף זהובים הי' אז סכום ענק, והסכים על השידוך עם בת הרהגה"צ מטאלטשווא, ונגמר הדבר בכי טוב. משעברו ימים וחדשים ולא הגיעה הנדוניא, ולא שמעו כלום מאבי הכלה, כתב הישמח משה מכתב להרהגה"צ מטאלטשווא, שאם לא יסלק הנדון לא ילכו לחופה, וכששמע זאת הגביר הנ"ל שרצה ליקח את הייטב לב לחתן עבור בתו, בא אל הישמח משה והתחיל לתאר את גודל דחקותו של הרהגה"צ מטאלטשווא, ושםמילא אין מה לחכות כי הנדון לא יגיע שאין לו מאומה. מה מאוד נדהם האיש בראותו שכשסיים את דבריו, נענה הישמח משה ואמר להרבנית, אם כן הדבר אני שולח תומ"י מכתב להמחותן לקבוע זמן החתונה, כי עד עתה חשבתי שיש לו ואינו רוצה ליתן, אבל עכשיו שאמת הדבר שהוא עני בחוסר כל, וא"כ הנני מסכים ללכת תומ"י לחופה. אחרי החתונה הי' הייטב לב סמוך על שולחן חותנו בטאלטשווא, ותמיד הי' משבח את הימים שהי' סמוך על שולחן חותנו וכי חסר לעשות שני דברים בהיותו שם כי העניות היתה גדולה מאוד ולא הי' אפילו קצת עצים וקש לחמם את התנור, והקור העז הי' חודר לתוך העצמות עד שהמים שבבית נקפאו מהקור, וחותנו הי' רגיל לקום לפני שנעור הוא משנתו, והי' מכין את המים שהי' בכלי סמוך למיטתו, שיהיו ראויים לנטילת ידים ע"י ששפשף את הכלי במו ידיו, גם מצא כבר הקרח שהי' על פני הנהר, שבור ראוי לטבילה, כי חותנו כבר הקדימו, גם סיפר הייטב לב, שכל היום ישבו באהלה של תורה והצטרכו להתכסות בכרים וכסתות, מחמת גודל הקור וכמובן שהכרת פניו ענתה בו כשבא חזרה לבית זקינו הישמח משה, נבהלה הרבנית ממראות פניו, ופנתה אל בעלה ואמרה ראו רעות פני נכדינו. ענה הישמח משה, אדרבא ראו כי קרן אור פניו, גם חתנו הרה"ג מוהר"ר יוסף יואל דייטש אבדק"ק חודרוב סיפר על גודל הדוחק, שהי' שרוי בבית חותנו שבתורה למדו יחד תחת כסת אחת. כך הי' גודל דחקותו של זקנינו הרהגה"צ מטאלטשווא, ומתוך הדוחק הזה יצאה הוראה לישראל, ולימד תלמידים הרבה, וכל בני העיר באו לקבל פניו ליהנות ממנו עצה ותושי', והשתדל לעזור לכל אחד על אף גודל דחקותו, לזה בכסף, ולזה בעצה טובה, ומאוד הי' מקושר לבני עירו. וכך כותב בל"ק, בשער לספרו

תולדות אדם על הש"ס שנדפס בירושלים בשנת תר"ה: היטיבה ה' לטובים, כגנות מחוטבים, ידידים ואהובים, המה ראשי יחידי סגולה דק"ק טאלטשווא יצ"ו וכו'. ובשלום תלמיד, הנמצאים שם, עדרי צאן קדשים, כשתילי זיתים סביב לשולחני, לצרף ולחלק יצאו כיד ה' הטובה עלינו, עם כל עיירות הסמוכים אלינו שמה, מחסה לשפן כמוני היו לי זה ערך ארבעים שנה אשר ישבתי עמם, שתול בבית ה', על פלגי מי הבריכה, והיו בתומכי נפשי להאציל אלי מטוב ברכותם, וכו' וכו'. ובתוך אותו הדחק חידש חידושים רבים בעומקה של תורה ובהלכה, ומעט מזער אשר נשאר עמנו כמו שאנו רואין בצוואתו הנדפסת להלן שצוה לקבור כתביו עמו בקברו חוץ מאלו אשר היו בדפוס וגם כמה קונטרסים שהי' מוכנים לדפוס. ושם גידל בניו הגדולים והקדושים והגאונים, אשר מהם יצאה הוראה לישראל.

בשנת תר"ג אחרי ישבו ארבעים שנה על מדון בכס ההוראה שבק"ק טאלטשווא בהגיעו לגיל שבעים שנה, התייעץ עם חתנו הייטב לב, היות שקיבל על עצמו שכשיוכחו ה' למלאות שבעים שנה יעשה איזה דבר טוב אשר לא עשה מעולם, וע"כ הוא מסתפק אם להדפיס ספריו שיגע בהם או לנסוע לארץ הקדושה, ובעצת חתנו החליט לנסוע לארה"ק. בדרך נסיעתו לארה"ק, נסע להיפרד מצדיקי דורו, להרה"צ מוהר"ר חיים מקאסוב, שכיבדוהו מאוד ובצאתו ליווהו הרב מקאסוב עד העגלה, שהי' לפלא גדול בעיני מקורביו, כי לא הי' דרכו בכך, ובראות הרב מקאסוב, גודל הפליאה הסתובב אל מקורביו, ואמר כל אחד יש לו ניצוץ מארץ ישראל, אבל הרב מטאלשווא הוא כולו ארץ ישראל, ואם יש לי ארץ ישראל בביתי האם לא אכבדהו. גם נסע להרה"ק מרוזין, ולהרה"ק מוהר"מ מפרעמישלאן וי"ע, מספרים שבעת בא להיפרד מהרה"ק מפרעמישלאן, והספינה היתה מיועדת להפליג ביום ג' בשבוע, והוא בא אחר שבת קודש להיפרד, ביקש הרה"ק מפרעמישלאן שיראה לו הפאספורט, ולקחו הרה"ק ושמו בכיסו, ואמר "מאיר"ל האט ליב פעסער" ופטרו לשלום. ובלי פאספורט לא הי' יכול לנסוע, והי' צריך להישאר על ש"ק בפרעמישלאן, ואיחר את הספינה. אחר שבת קראו הרה"ק מפרעמישלאן, ומסר לו הפאספורט, ובירכו בברכת צאתכם לשלום. ונסע לנמל הספינות וכשהגיע שמה שמע שהספינה שנסעה ביום ג' העבר נטבעה, וראה שעינים מאירות היו להרה"ק מפרעמישלאן, ונסע בספינה הבאה, והגיע בשלום לארה"ק. בהקדמתו לספרו תולדות אדם על הש"ס אשר הדפיס בעיה"ק מתאר גודל שמחתו לעת הגיע לארה"ק וז"ל: וביותר נדרי אשלמה בנטותי את ידי אל ארץ מצורתי ^{הנצחית} והדוחק והעוני אשר סביבה כתרוהו היא ארצינו הקדושה, אשר זכיתי לנשק את עפר הארץ ואת עפרה יחונני אבני נזר ראשינו, וברוב רחמיו וחסדיו הביאני הלום מקום אשר רוח ה' שפוכה על עבדיו הנביאים ורוח הקודש נוססה שם, והחיות של האדם הקרוב הקרב רצוא ושוב הזאת הארץ החבל והנחלה המקושטת שני עם עדנים איך נהייתה וכו', ומסיים גאון שבע רצון ומלא ברכות ה' בכנפים נמצאו נפשות גקיי הדעת וילדי התבונה המקשטת תולדות השכל עם אמרי בינה והיא שעמדה לחופף עלינו בגלותינו וכו'. קודם השתקע בירושלים, ואח"כ נתקבל לאב"ד מקהלות האשכנזים בעה"ק צפת ת"ב. בשנת תר"ה הדפיס ספרו תולדות אדם על הש"ס בעיה"ק, מתוך צוואתו הנדפס להלן רואין את גודל ענוותנותו. בימו האחרון הי' סנדק אצל ברית מילה, נפטר ביום ח"י תמוז תרט"ז בעיה"ק צפת ושם מנוחתו כבוד.

מופלא הדבר מה שכתב חתנו הייטב לב בספרו אבני צדק חלק אה"ע סי' נ"ו תשובה לגיסו הה"ק מוהר"ר יואל אשכנזי אבדק"ק ולאטשוב בן המחבר זי"ע וזל"ק: וע"ד אשר לא הבאתי בס' ייטב לב. בתחילה דברי תורה ממו"ח הרב הגאון זללה"ה (כי בכל ס' ייט"ל אינו מביא ד"ת מחותנו רק בפרשת האזינו) אספר לכם דבר פלא. הענין שלא הבאתי, כי לא זכרתי בזכרוני ממנו דבר בענין אגדה, ולכן לא חדשתי עפ"י דבריו, ולהעתיק מספרו באר שבע בלי חידוש דבר, אמרתי למה זה לי הלא הספר בעולם, ופעם אחת בעת שכבר ניתן לדפוס, אמר לי חתני מוהר"ר יוקיל אבד"ק בערבשט, לא טוב הדבר שאיני מזכיר בשם מו"ח ז"ל, שיהי' חידוש בעיני העולם ובפרט בעיני בניו, מה זה ועל מה זה, והשבתי לו מטעם הנאמר. ואחר זה כשהי' קרוב לגמר, עמדו המדפיסים בפ' נצבים, כי כלה הנניר הנצרך לזה והמדפיס הי' רוצה לגמרו בזמן המוקדם, אבל ארכו הימים ששלח אחרי נייר. ולא בא, והוא כתב כמה פעמים לשלוח לו, והשיבו לו ששולחים לו, ושוב ארכו הימים והשבועות וזמן רב ולא בא, והי' הדבר לפלא בעינינו מה זה ועל מה זה, כי בכל עת ששלח אחרי נייר מיהר לבוא, ומה בשתנה היום מיומיים, ואז עלה בלבי שאין זה כי אם מאת ה' היתה זאת הסיבה לעכבו, כי לא לרצון הדבר למו"ח הגאון הצדיק זצלה"ה שאינו לפי כבודו, ותיכף נתעוררתי ואמרתי מוכרח אני להעתיק מספרו באר שבע בלא חידוש דבר על ידי, והזכרתי שני פעמים בפ' האזינו ובפ' ברכה פעם שלישי, א' על הפסוק האזינו, ב' על הפסוק כי שם ה' אקרא, ג' בפ' ברכה, אך שנית מלשונו ללשוני כאשר הי' עם לבבי ביתר שאת, ואחרי שכך עשיתי בא הנייר, ונגמר להדפיסו ולהוציאו לאורה תלי"ת עכלה"ק.

בניו הגאון מוהר"ר שלמה אבדק"ק באקשעוויץ אחרי שאביו עלה לארה"ק נתקבל למלא מקום אביו בטאלטשווא אחרי עשר שנים עלה לארה"ק, ובתרט"ז הוא חתום בירושלים עם כל גדולי דורו על איסור השקאלעס, נפטר ביום א' אדר תרכ"ב. הגאון מוהר"ר מרדכי אב"ד פיסטין ואח"כ עבר לכהן כראב"ד בסטאניסלאוו, בשנת תר"ם עלה גם הוא לארה"ק ונפטר בירושלים.

הגאון מוהר"ר יואל אשכנזי אבדק"ק חודרוב ואח"כ בברכת הרה"צ מוהר"ם מפרעמישלאן נתקבל לאבדק"ק ולאטשוב, גם העיד עליו הרה"צ מפרעמישלאן שכמו שהוא פוסק כן פוסקים בשמים, הי' חתן הגאון מוהר"ר צבי הירש אבדק"ק קאליש חתן הגאון הגדול מוהר"ר יעקב מליסא בעל חוות דעת, העמיד תלמידים רבים, הגדול מהם הי' הגאון מוהר"ר שלום מרדכי הכהן אבדק"ק בערוואן אשר גם הספיד את רבו נדפס בהקדמת אהלי שם לספרו דרכי שלום, גם הספידו הרה"ג מוהר"ר יצחק שמעלקיס נדפס בצלעות הבית בסוף ספר שו"ת בית יצחק אה"ע חלק ב' דרוש ו'.

חתניו הגאון הצדיק מוהר"ר יקותיאל יודא טייטעלבוים אבדק"ק סיגיט מחבר ס' ייטב לב עה"ת וייטב פנים על המועדים תשו' אבני צדק ועוד, מאוד הי' חביב על חותנו כמו שאנו רואים בצוואתו.

הגאון מוהר"ר יוסף יואל דייטש שהי' מו"צ בטרנופול, אח"כ נתקבל לאבדק"ק מנוסטרישץ ואח"כ נקרא למלא מקום גיסו בחודרוב נסמך ע"י הגאון מוהר"ר שלמה קליגר מברודי, הניח תשו' יד יוסף המסכימים הגאון בעל שואל ומשיב מהגאון ר' מרדכי זאב איטינגא שכותב בין

השאר (הוראתו היתה ברורה כשמש בצהרים... והוא נודע למשגב בין גאוני וגדולי הדור אשר ידיו רב לו והי' לוחם במלחמתה של תורה) ומהגאון בעל מנחת חינוך גם הגאון מוהרא"ל הורוויץ אבדק"ק סטאניסלאוו כותב עליו (מאוד שמחתי באומרים בדבר ד' אשר הי' אל יואל בחידוש הדין והנה ברכתי בדרך דילידא אמא דכוותיה תלד כי נפלאו מאוד דבריו בעיני והגדתי בשמו לכמה חכמים).

צוואת המחבר

צ"ה תרע"ז חודש אדר א' פק"ק לפת תוצצ"ח

אוצרות התורה
אוצרות השו"ת

בדבריי קודש כתוב לאמר כי לא ידע האד"ס * את עתו לכן שמתי אל לצי לעשות סדר נכון בדעה ללולה ומיושבת ואני גוזר בגזרת נח"ש שלא יעלה על לב שום אדם בעולם לשנות צעום שינוי בעולם וגם הפס קלבו אם חמנס שמצוהר צתוה"ק שהצנים קמים תחת חצותיהם צנחלה. חכן אני דן צנפשי צחמת לחמתו על כל מה ששכרתי צעור"ז כל ימי חלדי הן צגוף והן צנפש וממנוי הכל צחו חלי צהיסח הדעת וצנסי נסים המפורסמים חלי ונפשי יודעת מאוד ומרגשת צהם והנה מלינו צרצותינו הקדושים חכמי התלמוד אשר מיימיהם חנו שותים ומפיהם חנו חיים וקיימים שלא רצו להנות לצניהם ממעשה נסים הנעשה להם מן השמים רק להשתמש צהם על לך הקימוץ והמותר החרימו. וכן דנתי צנפשי ציסוד מוסד עפ"י החמת המתחמת חלי וציותר מורח על ראשי חולי משגה צידי חיצה הנחת ממון שיהיה נגד רצון השי"ת ונגד מלוות התורה חפילו ע"ל לפנים משורה"ד לכן נעיתי לצי לתקן המעוות ואני מקדיש את הצתים של דירה אשר חנוי השי"ת זולת מה שמצוהר כאן לחלק לצני שיחי ויתר הדברים המצוהר כאן צפרוטרה. היינו לצני הרצ מו"ה שלמה נ"י (אצדק"ק צחקשעוויץ) חנו נותן לקיים תורת ירושה העטליל והצטער של כסף של קידוש ולצני הרצ מו"ה יואל נ"י (אצדק"ק זלצטשויצ) הלעמפעל של חנוכה של כסף לצני הרצ מו"ה מרדכי נ"י (אצ"ד דק"ק פיסעין) הפישקע של חתרוג של כסף ולצתי ולחתי הרצ מו"ה זלמן לייב נ"י (אצדק"ק סוגעט) היד של כסף שהוא ג"כ הדם להצדלה ולצתי ולחתי הרצ מו"ה יוסף יואל נ"י (אצדק"ק חאדרחצ) הזייגעריל של כסף ולנכדי צניו של צני המנוח הרצ מו"ה חצרכס ז"ל התפילין של רש"י ור"ת וגם כף גדול של כסף ושני כפות כסף קטנים ולהמשרת ר' נתנאל נ"י חנו נותן על נשואי צתו הגדולה סך שני מאות גראש וגם הכרים והכסתות שלי וגם כל כלי צית אשר עלה מחירם כל אחד עד עשרה גראש ועד צכלל יהיה שייכים לו ומה שיעלה דמי

* ר"ת שמו : הקמן משה לוד חשכניז.

מחיר כל אחד יותר מעשרה גרש יהיה נמכר וכל כלי עלים שלחנות וספסלים ועלי סוכה
 הכל בכלל קצבה כזו והצתים יהיו נשכרים כל אחד לאנשים אחרים דוקא ולא לצניי נ"י וגם
 בשכירות חין להם רשות לדור בהם רק אם יעלה צרכן השי"ת שיצוא לבאן כבוד חתני הרב
 הגאון מו"ה יקותיאל יודא נ"י (הוא ר' זלמן לייב) יהיו כל הצתים נמסרים לו אם ירצה לדור
 ולהשתמש בהם וגם הוא יתן שכירות כרצונו וכל השכירות הן מחתני הג"ל הן מאחרים יתחלק
 בכל ר"ח מחמת שלא קיימתי צעודת ר"ח להזמין אחרים לסעודה ויהיה עולה חלוקה זו
 לעולם לתיקון להתחלק ע"י חתני הלדיק נ"י או ע"י האפוטרופס אשר יצוה כאן בכל ר"ח
 ור"ח כל יחסר גם אחד והשכירות יהיה מזומן בתחילת השנה על כל השנה וכל מה שיהי
 מותר אחר שיתקיים יתחלק לצניי הנזכרים חלק א' ולצנותי ולחתני חלק ב' לכל אחד גם
 מספרים וחפלים ועל כל זה אני ממנה לאפוטרופסים הרב מו"ה ישראל אברהם נ"י והרב
 מו"ה זאב וואלף חזן נ"י המה יתעסקו בכל העניינים הן בשכירות הצתים והן בחלוקת צר"ח
 הכל לפי דעתם והחלוקה לא יעלה יותר מן א' גרוש לכ"א ולא פחות מעשרים וכפי אשר יעלה
 השכירות לכל חודש ככה יתנהגו לאנשים אשר יצוהו הם וע"ז אני ממנה על גביהם שני
 אנשים אפרתים כבוד הרב מו"ה שמואל העליר וכבוד הרב הממונה מו"ה מרדכי מזנעסיער
 המה יהיו מעיינים מי המקצלים וגם עשרה חלמנות יהיה בתוכם וגם אני גוזר שלא יצאו
 שום אחד מהכוללים להשכין את הדירות שלי והחרם חל על המזכה ועל הזוכה ואלו
 המתעסקים בכל העניינים וחלוקה וצתיקון הצית שלי יקצלו מהחלוקה בכל חודש כפל נגד
 ערך אנשים כמוהם היינו שני גרש לכ"א מהם בכל ר"ח ואם לא יתעסקו הן עפ"י חונם או
 בלא חונם חין להם חלק רק כמו איש אחר וסדר הבטמנה יתנהג עפ"י המתעסקים הנזכרים
 תיכף אחר הפעירה יהי סוצים את גופי עשרה אנשים ויאמרו זאח"ז תפילת אצ"ג ית"ן
 ותיכף שיסיים אחד יתחיל השם (נראה שזה ע"ס וז"ל השני) ככה יתנהג עד גמר הטמנה
 ואין רלוני להיות תוך איזה מערה רק בשעה שצין הנציא וצין התנא ר' פנחס בן יאיר ואנשי
 החצרה ישגיחו שיהי המקום עמוק וגם קרעו צחלה ואם יהי קשה עליהם החפירה יהי
 שוכרים גם לספרדים לסייע להם ויהי המקום רחב וארוך לסבב אותי בכל חידושי תורה
 הנמלאים בציתי חדשים גם ישנים חוץ הקונטרסים העומדים להדפיס וגם בצוך שנמלא בתוך
 חלמיר וכל הנמלאים בכרך שצתוך הקעסעיל הכל יהי נעמן סביב גופי וגם להלציני
 הקיעל ישן שלי מחמת שלצתי אותו בכל זמן עסק המלוות אבקש שאלו אנשים המסצצים
 את גופי בשעת הטמנה לכוון צאלו השמות שם יהי צ"ה ושם אהי שניהם עולים שצע
 וארצעים ועשר פעמים נגד עשר קדושות עולים ממין קרקע וממין יהי אור ויהי אור עשר
 פעמים שצע פעמים של שני שמות הנזכרים והיותר חופף עלי כל היום עד שיאיר היום לכל
 ישראל וגם אנחנו בכללם יחד!

הסכמת הרבנים הגדולים הגאונים המובהקים חריפים ובקיאים יושבי על מדין כסאות למשפט תוככי ירושלם עה"ק תובב"א

אנן דמסגינן בשלמא בצעירא ודחיקא. דחיקא שעתא. חביבא שמעתתא דברי חכמים כדרבונת.
יושבי יעבץ. הוגים בתורת ה' תמימה יקר מחריץ. אין מחסור ליראיו אף כי פת חריבה
יאכלון וישנו לארץ. ערבה לפיהם מנופ' צוף. ערוכה בכל ושמורה לשמור את דרך עץ החיים:
באר את התורה הואל "משה חצבה עמודיה שבע. חפרוה שרים כרוה נדיבי עם בשנותם
טעמם לשבח טעם צוף דבש מתוקים לחיך אנפין לאורייתא בעשר קדושת מקודשת
קדשה לשעתא וקדשה לעתיד. כפולה ומכופלת מספר שבע כוכבי לכת בעשרה דבריא. שבעים
פנים לתורה בקרית חנה "דוד לשאוב ממעיני הישועה באר שבע.

באר רחובת הנהר נהירי לי' שבילי ים התלמוד לחדד הלכתא. עמי' שריא נהורא דין הוא
גברא רבא ויקירא הרב החריף זקן זה שקנה חכמה הגאון הגדול המפורסם מוה"ר
משה דוד אשכנזי הי"ו: תקע אהלו אהל תורה ויט שכמו בלחץ לטהר ולקדש בצפת
עה"ק ת"ו עד שיבה לנחמו באור תורה לפאר ולהעריץ זה ספר "תולדת אדם. כאמור "לדוד
ביום הללתיך שבע.

שפת אמת שפת עבר תורת ה' תמימה יפה וברה. כשלמה עוטה אורה. אף זה "בצפת
עשויה. כסולת נקיה: חובר נחמד ונעים ספר באר שבע מראה פני' בתורה הכינה
גם חקרה הרב הגאון המפורסם בעל המחבר ספר תולדת אדם הנז'. חין הטועם ירוה נפשו
דשן: לזאת ידינו תיכון ומלתינו אמורה לאחינו בית ישראל: רחמים יעוררו כל נדיבי לב
לקנות הספר הנחמד הזה במחיר: רב וצעיר. גדול וזעיר: למען יגדיל תורה ויאדיר:
הכ"ד המדברים בצדקה רבני וחכמי ספרדים הי"ו היושבים בתוככי ירושלם תובב"א
החותמים ביום ב' לסדר שופטים עפ"י התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה.
בא סימן ואו ימי המעשה ושנתינו לפ"ק תר"י

הצעיר בנימין מרדכי
נבון ס"ט

הצעיר חיים ניסים
אבולפייא ס"ט